

“OS VELLAS NON DEBERÍAN NAMORARSE....OU SI!?”

FIO CONDUCTOR.- *DIANTE DO TELÓN*

Miñas donas e señores...
Veciños do Sobral.
Traémosvos unha historia
Que a ningún lle sorte mal!

Tres “vellos” protagonistas
farsa... para demostrar
que cunha certa idade,
non debemos namorar.

Don Saturio, boticario;
o fidalgo Don Ramón;
Sr Fuco, o vinculeiro
morreron de mal de amar.

Tres “vellos” namorados,
tres “vellos” imprudentes...
Ponde moita atención,
escoitade... boa xente!

SAE

ÁBRESE O TELÓN

1º LANCE

LELA E BOTICARIO EN ESCENA

LELA: Eu non sei que me da este home... porque xa fai moito tempo que debía estar na casa.

O BOTICARIO: Pois calquera día douche un feitizo de namorar e vólvote toliña. Como me chamo Saturio que o fago!

LELA: Iso sería unha traiduría...!

O BOTICARIO: Así Deus me salve como che reviro o sentido cun bebedizo!

LELA: Con non tomar xaropes desta botica...!

O BOTICARIO: Tamén che podo dar polvos seguidores, ou píldoras de malicia, que son máis ardentes.

LELA: Vaites, vaites con Don Saturio, que quer chegar polo atallo...! I entón, vostede xa non atopa maneira de namorar polas boas...?

O BOTICARIO: Os peixes e as mulleres cóllense con artimañas. E como eu xa vou indo algo vello...!

LELA: Un vello raposo e con moita experiencia; pero a min non me colle, non. Se fose un boticario legar e honrado, veríamos...

O BOTICARIO: Pois... queréndome polas boas xa non che fago a traiduría. Ti escolle!

LELA: Tanto como querer aínda non o dixer eu; pero...quen sabe..! Despreciei moitos mozos -ai, eso si!- porque os amoríos gastan o corazón e chuchan o siso. A min gustaríame un home... un home...

BOTICARIO: Un home feito e dereito, con cabeza ben asisada.

LELA: Para casar non me levaría ningún titulates.

O BOTICARIO: Enton eu son o tal.

LELA: Non digo tanto; pero hainos piores. Vostede... vostede... é un home de moito mérito... Con moita calva, esa é a verdade.

O BOTICARIO: Non fagas caso. Todo esto (*Pasando a man pola cabeza*) é testa.

LELA: Ai, mire para aí! Pois ten razón... Non reparara ben...

O BOTICARIO: Cando tiña moito pelo non che tiña tanta cabeza.

LELA: Pois entón cómpre que o meditemos porque para casar... pa-ra ca-sar... gustaríame un home de cabeza.

O BOTICARIO: De cabeza e de corazón. I eu téñoche un corazón que non me cabe no peito.

LELA: (*Como falando para sí*) Este condenado Don Saturio estame engaiolando, e se non me defendo...

O BOTICARIO: Se non te defendes, que? Se non te defendes, métoche nesta casa para mandares en min, e conto acabado.

LELA: Ai, si! E as súas irmáns!? Que as oiría!

O BOTICARIO: Miñas irmáns son tres santiñas.

LELA: Si, si; pero son tres.

O BOTICARIO: Serían coma tres nais.

LELA: (*Dispóndose a irse.*) Ou coma tres sogras.

O BOTICARIO: Agarda un bocadiño, a ver se nos entendemos hoxe...

LELA: Non podo, que xa é hora de darxe o xarope a meu pai. Voume...

O BOTICARIO: Agarda un bocadiño...!!

LELA: Non podo Sa-tu-rio... Xa ve que lle retirei o don, e iso algo proba. Falaremos outro día, si?

O BOTICARIO: Cando?

LELA: Cando veña por máis xarope para o meu pai *INICIA A SAÍDA*

O BOTICARIO: Ai, que tarde!

LELA: Canto máis tarde máis ilusión. Abur, Saturio!

O BOTICARIO: Abur entón, Leliña.

LELA: Abur *SAE*

O BOTICARIO: *(A cavilar)* Esta rapaza non é unha tola, non. E seméllame que lle acomodo... Ela quer casar cun home maduro e deitarse en sabas de bo liño. Ten talento! E ti, Saturio? *(Senta)* casaríaste con Lela? Casar... casar... casaría se as miñas irmáns desen consentimento...Ela ten un celme no falar! E que corpo! Que corpo! Sería capaz de deixar ás miñas irmás por seguila ó mesmo inferno!
Xa perdín os dedos; pero aquelas cousas que tocabamos en Santiago non as esquezo, non. Lémbrome dunha vez... Eu co acordeón e os meus compañeiros de pousada a cantar... Que serenata demos!

ESCOITASE A MÚSICA DE LELA, APARECEN HITO E BALDO, CANTANDO, CANDO DESAPARECEN OS MÚSSIOCOS E CESA A MÚSICA ENTRAN AS TRES IRMÁNS REZANDO A LETANÍA UNHA APÓS DA OUTRA.

IRMÁN 1: Quédache o café enriba da mesa, eh?

BOTICARIO: Xa, xa.

IRMÁN 2: Non te esquezas de apagares a luz, eh?

BOTICARIO: Xa, xa.

IRMÁN 3: Cando veña Ramona, dille que imos á novena, eh?

BOTICARIO: Xa, xa.

AS TRES IRMÁNS: *(As tres á vez,)* Non deixes entra-lo gato na cociña, eh?

BOTICARIO: Xa, xa.

SAEN REZANDO A LETANÍA.

FIO CONDUCTOR.- ENTRA

D. Saturnio, o boticario,
 moi amable e moi atento;
 unido ás súas irmáns,
 por iso quedou solteiro!
 Coa súa sabedoría,
 con trato garatuxeiro...
 tenta facer que as raparzas
 lle avúmen o seu pandeiro.

O BOTICARIO SAE

Pero chegou Lela,
 moeña con moita malicia;
 fíxolle beber as augas,
 díxolle... "NON", con ledicia.

Porque o seu amado, carabineiro
 vestido de militar,
 lévalle tempo pedindo
 a súa man, para casar.

ENTRAN LELA E O CARBINERO AMARTELADOS

FIO CONDUCTOR SAE

ENTRAN DÚAS MULLERES FALANDO, TECENDO....

MULLER 1: (*Dirixíndose a Lela*) E logo, cando vos casades?

LELA: O domingo que ven botamos as primeiras monicións.

MULLER 2: Abofé que da xenio verbos tan namorados.

MULLER 1: Non é vergonza quererse por ben e pra casar.

O CARABINEIRO: Traballo me custou dar con este contrabando.
(*Intenta apreixar a Lela contra si*)

LELA: Manciñas quedas, eh?

MULLER 2: Non te poñas brava, muller. Algo hai que dar por adiantado.

MULLER 1: Boa fachenda ten ela co seu carabineiro. Non o negues, Leliña!

LELA: Valente cousa!

O CARABINEIRO: Non digas iso, prenda. Un home das miñas feituradas con este traxe tan bonito e con esta cazola na cabeza non é unha cousa calquera.

MULLER 2: Esta (*referíndose a Lela*) sempre che foi moi despreciativa.

MULLER 1: Pois o que é mozos nunca lle faltaron.

LELA: O sí nunca llo din a ningún.

O CARABINEIRO: Iso compría sabelo.

MULLER 2: Lela fixo tolear a moitos, pero en amoríos formales nunca se veu. Abofé que non.

MULLER 1: Sempre tivo a cabeza no seu sitio.

MULLER 2: E nunca dou que decir á xente.

LELA: Non está ben que o diga unha; pero endexamáis me faltaron mozos en quen escoller. E para que o seipades... poden casar cun home principal, acomodado e de carreira.

MULLER 1: Xa sei quen é.

LELA: Non sabes, non.

MULLER 2: Eu si que o sei.

MULLER 1: E mais eu.

LELA: Non vos matedes en adiviñar.

MULLER 2: A min paréceme que é un home algo vello, que ten tres irmáns solteironas...

O CARABINEIRO: Quen? Don Saturio?

LELA: Meu pobre! Atreveríase el a falar-me de casamento? E iba eu a consentir-llo!? Un vello que xa non rexe coas pernas! Non; é outro... outro máis novo. E inda por riba bo mozo, pero que non me entrou polos ollos, e velaí.

O CARABINEIRO: Boeno, amiguiñas. A conversa é moi divertida, pero eu teño que deixalas. A carabina chama por min.

LELA: Ímonos logo e deixemos a estas boas pezas a rexoubaren de nós. Teñen un alferrón!

MULLER 1: De ti sempre dixemos o que merecías.

MULLER 2: E do teu carabineiro non se diga.

O CARABINEIRO: *(Erguéndose)* Boeno. Xa saben, eh? Farruco Rodríguez, para servilas.

LELA: *(Erguéndose e sacudíndose a saia)* Deica outra vez, queridiñas.

MULLER 1: Ide pola sombra..., e deica outra.

LELA E SEU GALÁN SAEN

MULLER 2: Que ganas de casar teñen algunhas!

MULLER 1: Onde foi poñer os ollos esa toliña! Máis lle valera quedarse solteira.

MULLER 2: A Lela xa lle pasou o sol pola porta e o carabineiro salvouna... Ai... Forasteiro tiña que ser, porque o que é os hoes de eiquí non pican en carne sobada, non. Teñen mellor paladar.

MULLER 1: O conto é que se casa e se libra de quedar coma as irmáns de Don Saturio.

SAEN MURMURANDO

FIO CONDUCTOR.- ENTRA

O seguinte protagonista;
de familia máis lucida...
non tiña ningún problema,
a non ser o da bebida.

Pola maná... parecía
abofé, todo un señor.

Ao pasar pola taberna,
ten pinta de labrador.

Os consellos de seus pais,
caían en boca pechada
de tras da Micaela, coitado,
en augas de amoríos andaba.

*ENTRA
O CADRO
DOS PAIS*

FIO CONDUCTOR SAE

2º LANCE

ENTRA D.RAMÓN CUN XERRO DE VIÑO

DON RAMÓN: *(Sentándose con moito traballo)* Vaites, vaites, Ramonciño, o que é esta noite apañáchela boa! *(Erguéndose, a rosmar, coma se lle doesen as rens.)* A condenada rapaza, que me dá sede, e o viño, que me vence, acabarán por queimarme o fígado! *(Comeza a pasear, bambeándose, e os ollos dos retratos ségueno, anoxados.)* O bico de onte custoume unha leira; pero ou pouco hei poder ou a rapaza será miña! Aínda que me custe todo canto herdei dos meus pais.

NAI: ¡Borracho!

DON RAMÓN: *(Sorprendido)* Eh? Que? Que falas ti, lorito real?

NAI: Perdulario! Esponxa! Burlarte de quen che dou o ser!

DON RAMÓN: Deberche o ser? Pois entón, déboche a sede que teño!

NAI: Respétame, descastado, que son a túa nai!

DON RAMÓN: Pois non o pareces, porque eu son máis vello que ti. Así que a calar, eh? E moito coidadiño comigo!

NAI: Malcriado!

DON RAMÓN: E quen che mandou que me criases ti? Cartos tiñas dabondo para pagares unha ama de cría.

PAI: Non pareces meu fillo!

DON RAMÓN: Tamén ti? Pois claro que non parezo teu fillo, porque máis ben parezo teu pai.

NAI: Dar unha leira por un bico...! Baboso!

PAI: Destragares o que che deixamos en herdo...! E con esas porcas parafuseiras...!

DON RAMÓN: Quen chas dera!

PAI: Eu sempre respetéi o meu señorío. Sempre cumprín a manda dos meus pais fidalgos. Sempre!

DON RAMÓN: Mintireiro! Xuras que non perdeches a cabeza por ningunha moza?

PAI: Nunca!

DON RAMÓN: Eso dilo porque estás diante da túa dona, que é moi remilgosa.

NAI: *(Sospira)* Teu pai era un poeta.

DON RAMÓN: Poeta? Ha, ha, ha, Poeta porque che facía versos de caramelo?

PAI: Poeta, sí, e non un borracho.

DON RAMÓN: Pois tes de saber que houbo borrachos que fixeron versos mellores que os teus.

PAI: Descastado! Non pareces meu fillo!

DON RAMÓN: Mira tí, bailarín: xa van dúas veces que dís a mesma cousa i estás ofendendo a miña nai... *(Dirixíndose á nai)* Tí non escoitas o que dí o teu poeta? Está decindo que eu non parezo fillo del.

PAI: Canalla!

NAI: Arrieiro. Nen pareces fillo del nen fillo meu.

DON RAMÓN: Pois se non son fillo voso deixádeme en paz. E moito coidadiño, eh?, porque senón mándovos ó faiado.

ENTRA UN RAPAZ QUE TRAI UN PARAGUAS DEBAIXO DO BRAZO E A GORRA ENCACHADA ATÉ AS ORELLAS.

O RAPAZ: Bos días, Don Ramonciño.

DON RAMÓN: Xa che teño dito que cando te presentes diante de min debes quitar a gorra. Entendiches?

O RAPAZ: *(Engruñando os hombreiros)* Ben está, si señor, pero... como está rompida...!

DON RAMÓN: E a qué ves?

O RAPAZ: Veño de parte da Micaela... *(Esquecendo o recado)* Qué boa moza!

DON RAMÓN: Menos leria, cativo, e acaba de dar o recado.

O RAPAZ: Pois díxome a Micaela que como hoxe é domingo de antroido e a xente anda con contos e marmuracións, que hoxe non apareza pola casa.

DON RAMÓN: Boeno. Xa está. Agora, lisca, lisca lixeiro. *(Cólleo é vaino botando fora)*

O RAPAZ: *(SAINDO)*. Qué sorte ten, Don Ramonciño!

NAI: Qué noxo!

PAI: Qué vergonza!

DON RAMÓN: *(Chamando dende a porta)*. ¡Maripepa! ¡Maripepa-a-a!

UNHA VOZ LONXANA: ¡Señor!

ENTRA MARIPEPA COA XERRA DE VIÑO DANDO VOLTAS POR TODO O ESCENARIO

DON RAMÓN: ¡Anda ponme deseguida un xerro de viño tinto!

MARIPEPA: *(Servíndolle)* Señorito, o que vostede diga, pero.....

DON RAMÓN: Pero que!!

MARIPEPA: E que xa de mañánempatada coa de onte.... a noitiña non se vai ter....

DON RAMÓN: Cala Maripepa cala e deixame en paz. *SAE*

MARIPEPA: *(falándolle aos cadros dos pais)* Que peniña meus señores, seu fillo toleou sen remedio...Ai meu Deus, me Deus

OS PAIS CERRAN OS OLLOS, E SAEN TRAS DE MARIPEPA.

O RAPAZ CRUZA O ESCENARIO TOCANDO O TAMBORIL.

FIO CONDUCTOR.- ENTRA

Máis a fermosa Micaeliña
(polos cartos, o interés)
suspiraba aos catro ventos,
o amor dun portugués.

Veredes que a intelixente
a D. Ramón engana;
e o vello namorado queda...
sen cartos, sen terras... sen nada

SAE

MICAELA: Don Ramón anda toliño por min, e pouco a pouco irá caendo todo canto ten nas miñas mans.

O PORTUGUÉS: E nas miñas. Non esquezas o trato.

MICAELA: O noso trato é casar dispóis. *(Escoitando)*. Parece que abriron a cancela... Será Don Ramón?

O PORTUGUÉS: Será o rapaz.

MICAELA: Déixame axexar pola fiestra. *(Vai mirar e vólvese alarmada.)*
Ai, nunca Deus me dera! Anda, condenado; agóchate que velahí ven Don Ramón.

O PORTUGUÉS: *AGÓCHASE TRALO BANCO)* A ver si acabas dunha vez e o chimpas fora deseguida.

MICAELA: Mira que o vello pode facer a nosa felicidade. Déixame a min e ten pacencia, corazón. *Micaela séntase á veira da fiestra e axiña asoma por alí a figura de Don Ramón. porta 4*

DON RAMÓN: Podo entrar, Micaeliña?

DON RAMÓN ENTRA

MICAELA: Vostede tolea, Don Ramonciño. Xa ando na boca das xentes pola súa culpa e aínda me quer perder máis! Non lle mandéi decir que non viñese hoxe?

DON RAMÓN: Non podo deixar de verte.

MICAELA: Pois o que é hoxe ben se podía quedar no pazo e non vir a comprometerme, que unha é moza solteira e a conducta logo se perde.

DON RAMÓN: Se a perdes por min estou disposto a pagala. Qués todo canto teño por ela? Non che podo ofrecer máis.

MICAELA: Aínda que son probe non me vendo por canto hai no mundo.

DON RAMÓN: Quén sabe! Por moito menos, e si cadra por nada, pode levarte calquera gandulo.

MICAELA: A min no me importan os homes. Que os leve a todos xuntos o demo! Que os coma un carrizo!

DON RAMÓN: Tamén qués que me leve a min o demo? Pois non pases coidados, Micaela, que non tardará en levarme se sigues despreciándome.

MICAELA: Eu non o desprecio, Don Ramonciño, porque vostede non é coma os demais. Boa proba lle dín onte! Boa proba lle dín!

DON RAMÓN: Total... un bico.

MICAELA: Pois por algo se empeza, que xa estou ben arrepentida do que fixen. Ai, eso sí!

DON RAMÓN: Pois hoxe veño por outro.

MICAELA: De día? Ai, qué vergonza! (*Tapándose a cara, e logo, descubríndoa.*) Vostede pensa que eu son unha calquera, Don Ramonciño?

DON RAMÓN: Se me das outro bico regáloche outra leira.

MICAELA: Nunca lle dín un bico a ningún home. Abofé que vostede levóu o primeiro...!, pero eu teño medo, sabe? Teño medo de perder o sentido e que dispóis vostede... que é un raposo... porque unha tamén é de carne e ten corazón, sabe?

DON RAMÓN: E qué? Tí non perderías nada conmigo.

MICAELA: Agora non llo dou. Agora non. Teño moita vergonza.

DON RAMÓN: E logo...? Cándo...? Cándo mo vas dar?

MICAELA: Esta noite, á saída do baile.

DON RAMÓN: Pero tí vas ir ao baile? E bailarás co portugués!

MICAELA: Non lle dea pena, que o portugués é un mozo como outro calquera e os homes a mín... Boeno, non madura esta pera para ningún melro. Son divertida, pero teño cabeza.

DON RAMÓN: E ónde te vexo esta noite? Déixasme entrar na casa?

MICAELA: Non corra tanto, Don Ramonciño. Vostede agarde por min ó pe da cancela, cando remate o baile.

DON RAMÓN: Cánto che quero, Micaeliña!

MICAELA: E non se esqueza do ofrecido, porque unha é probe de todo e non quixera andar a pedir cando chegue a vellez.

DON RAMÓN: Quén sabe se todo canto teño será para tí!

MICAELA: Agora váiase, sí, Don Ramonciño, que hoxe é domingo de antroido e pode velo a xente e dispóis todas son faladurías.

DON RAMÓN: Sí, muller, sí, a xente deiquí é moi ruín. Xa me vou, e deica a noite, Micaeliña.

MICAELA: Vaia con coidadiño e xa sabe no que quedamos.

DON RAMÓN: Adéus logo.

MICAELA: Adéus, sí?

VAISE DON RAMÓN E MICAELA QUEDA UN BOCADIÑO CO PORTUGUÉS.

MICAELA: *(Volvéndose cara o seu amante).* Non te queixarás de min.

O PORTUGUÉS: O que é a ese vello pódeshlle arramplar con todo canto ten, e dispóis nós... Ha, ha, ha. Non traballas mal, non, abofé!

MICAELA: Todo esto fágoos por tí, ladrón!

O PORTUGUÉS: Cada bico unha leira... Non está mal! Pois o qué é polos que me deches a min pódeshlle pedir o pazo.

MICAELA: *(Abrazándoo).* Meu lacazán!

O PORTUGUÉS: *(Abrazado a Micaela)* Meu repoliño! *(Cantando)*

O celme que andas buscando, aí, está no meu corazón. Eu son como os chuchameles, aí, ti es o meu abellón. O vira i o vira vamos a bailar o vira i o vira que vamos casar.

SAEN MIKAELA E PORTUGUES

ENTRAN O RAPÁZ E BALDOMERO CANTANDO POLA OUTRA BEIRA

FIO CONDUCTOR.- ENTRA

Dichosos os que se deitan
sin ansias en que pensar;
este non era o caso
do Sr. Fuco, cada mañá.
Pimpinela, así se chama
a zúa moza namorada;

SAE

ENTRAN PIMPINELA, NAI E AVOA, SENTAN

A NAI E AVOA AO SE CARÓN PELANDO PATATAS

3º LANCE

A NAI: ¡Anda, Pimpinela! Anda miña variña de abelao.

PIMPINELA: ¡Non!

AVOA: É que non reparas na que che espera se te casas con ese cuspe?

A NAI: Vivires nunha terroeira como ésta, andares coma min...
Chegares do traballo feita un esterco, sen roupa que mudar..

PIMPINELA: ¡Non!

AVOA: Ai, meu caravel de cera! Ai cómo te deixaches rular por un pito
cairo!

NAI: Ai de tí, se non te coutas! Andarás sempre co corazón enloitado,
sen pan no forno, sen lume na lareira, sen estrume na corte.

AVOA: Sempre mirrada de frío e chuchada de fame.

NAI: ¡Faille caso a túa avoa, Pimpinela!

PIMPINELA: ¡Non!

A NAI: Desaparecerán as cores que che pintóu Noso Señor. Deixarás de
ser mazán e cereixa. Trocaraste nun figo merado.

AVOA: Coberta de remendos, a fuxires dos espellos para non verte.

A NAI: En troques, se te casas co Señor Fuco...

PIMPINELA: ¡¡Non!!

A NAI: ¡Tí qué dís, toliña! ¿Quén che cegóu pra non veres este regalo
divino? ¿Quén che botóu terra nos ollos? ¡Esperta!

PIMPINELA: ¡Non!

AVOA: ¿Qués ser un baldreu coma moitas?

A NAI: ¡Quérenche poñer brincos de ouro e tí queres piollos de
miseria! ¡Quérenche dar onzas recortadas e tí prefires lixos do ar! ¡Ai,
miña flor, abre os ollos! ¡Xa quixeran as fillas dos máis principais!

AVOA: ¡Xa quixeran elas!

PIMPINELA: ¡Non!

A NAI: Terías unha casa de vinte fiestras e unha solaina; terías criadas e criados ó teu servizo; terías fartura de pan, de viño e de todo canto pode dar a terra. Dúas xuntas de bois e sete vacas!!!!

AVOA: E todos sairíamos desta probeza.

A NAI: Arcas acuguladas de lenzo, almarios cheos de roupa, e tí a rir sempre coma se foses unha fidalga. ¡Anda meu luceiro!

AVOA: ¡E qué diaño! O señor Fuco é un vello e cando lle chegue a súa hora, xa verás tí como chaman a túa porta os mellors mozos do lugar.

A NAI: O señor Fuco é un home de ben e anda ceguiño por tí. ¡E valo despreciar, meu corazón! Deixa ese mozo, Pimpinela

PIMPINELA: ¡Non!

A NAI: Compara, miña filla, e cavila no que che espera con un e co outro.

AVOA: Dunha banda, o rir, e da outra, o chorar.

A NAI: O día e a noite. O pan e a fame.

NAI E AVOA: ¡Escolle!

SAEN A NAI AXUDA A AVOA

FIO CONDUCTOR.- ENTRA *ela quere outros amores,*

e do Señor Fuco nada Fuco nada

SAE

ENTRA O MOZO

O MOZO: ¿E logo, Pimpinela?

PIMPINELA: (*Pimpinela, non responde*)

O MOZO: ¿Sei que che cortaron a língua?

PIMPINELA: ¡Non!

O MOZO: ¿Por qué non me falas coma sempre?

PIMPINELA: *(Pimpinela engruña os hombreiros)*

O MOZO: Andas na boca do mundo. ¿Non será certo que che queren facer o casamento co señor Fuco, non?

PIMPINELA: *(Pimpinela dí que sí coa cabeza)*

O MOZO: Pero tí non podes estar cun vellouqueiro, porque tes a ialma espiñada por un mozo. E xa sabes que tamén o mozo anda toliño, a contar estrelas polo teu amor. *(Pausa)*. Tráioche un pano con dous corazóns atravesados, que son os nosos... É moi bonito.

Pimpinela colle o pano sen miralo e gárdao no seo (é un pano do nariz).

O MOZO: ¿Lébraste cando me deches o sí? Foi o día de San Xoán. Arrecendías a malvas e a rosa, e a mazás do Paraíso.

PIMPINELA: Arrecendería...

O MOZO: Tí tremías i eu tremía. E dende entón xa non houbo máis mozas pra mín, nin máis mozos pra tí.

Pimpinela cala. Hai un silencio

O MOZO: ¡Dime que me queres, Pimpinela!

PIMPINELA: *(Pimpinela non responde)*

O MOZO: ¿Non mo queres decir?

PIMPINELA: ¡Non!

O MOZO: Pero quéresme, non si?

PIMPINELA: *(Pimpinela ergue os ombreiros en sinal de dúbida)*

O MOZO: ¡Se fose rico habíasme querer máis!

PIMPINELA: Non tiña por que quererche menos.

O MOZO: Eu teño a pobreza dun mozo que pode chegar a rico e o señor Fuco é un vello con vermes no diñeiro. ¡Despréciasme por pobre, por ser igual a tí! Está ben! Pois se por probe me desprecias eu non me asaño por eso. Na feira todo se vende, cada cosa no seu precio.

PIMPINELA: Fala con tento.

O MOZO: ¿Entón non é certo que te queren vender ó señor Fuco? ¿Non é certo que te queren casar con el?

PIMPINELA: Casar non é pecado.

O MOZO: ¿E a palabra que me deches?

PIMPINELA: As verbas de amor non son sacramentos.

O MOZO: Pois... que che presten os cartos do señor Fuco. ¡Acabouse todo entre nós...! ¡Voume...! Mulleres coma tí hainas a moreas. (*O mozo vaise por onde entróu; pero antes de sair virase para darlle á moza unha derradeira despedida.*) Dalle memorias ó señor Fuco, e cando te cases con el ráñalle o lombo cun carozo...

O MOZO SAE

FIO CONDUCTOR.- ENTRA

Home rico...
que dá mala vida;
unha patada
e acabar axiña!

Home pobre...
que dá o que ten,
patadiña curta
e apretalo ben!

SAE

ENTRA O VELLO TRAE UN EMBRULLO DEBAIXO DO BRAZO.

O VELLO: Boas noites, Pimpinela.

PIMPINELA: Boas noites, señor Fuco.

O VELLO: Veño da vila e lembreime de tí, sabes? Tráioche un regaliño... É pouca cousa en comparanza co que che daría se quixeses.

PIMPINELA: Moitas gracias, señor Fuco; pero eu non me vendo.

O VELLO: Ai, rapaza: eu son moi pobre pra mercar a túa bonitura, porque non hai diñeiro dabondo no mundo para pagar o que tí vales. Eu tráioche cativeces, o que sei que che gusta; pero sen ánimo de magoarte. Como se fose o teu padriño...

PIMPINELA: Se non é con intención...

O VELLO: Só coa intención de verte bonita. Xa verás o que che traio... *(Abre o paquete e saca un pano)* ¿Gústache, Pimpinela? *(Saca outro.)* Este tamén che cae ben. *(Saca outro.)* ¡Pois o que é éste! *(Saca outro.)* Outro máis para que teñas onde escoller. *(Saca un corte de seda.)* Tamén quero que fagas unha chambra e como non sei o teu gusto. *(Vai sacando cortes de seda en diferentes cores.)* Velaiquí tes onde escoller..pra que te luzas o día da festa.Pra que sexas a moza mellor vestida da parroquia. Son cativeces

PIMPINELA: É de máis señor Fuco.

O VELLO: Pois se quixeras encher de ledicia os poucos dias que me quedan e te aviñeras a cerrarme os ollos na hora do meu pasamento, todo canto teño sería para tí.

PIMPINELA: Aínda son nova para casar.

O VELLO: I eu son vello de máis; pero estou namorado e teño azos pra facerte feliz, a tí e máis ós teus pais.

PIMPINELA: ¿E se son desgraciada?

O VELLO: Se tes a ialma limpa e o corazón ceibe non probarás desventuras na miña casa. Eso non. Alí serás servida e folgada, en todo canto apetezas. E despois... Cando eu morra inda che quedarán anos dabondo para disfrutares do que che deixe, que non é un conto. ¡Son tanvello e tan rico

PIMPINELA: ¿E o que digan de mín as xentes?

O VELLO: Envexas, miña rula. Envexas de verte gardada do sol e do sieiro e da choiva. Envexas de verte libre de traballos.

PIMPINELA: Miña nai tamén quer.

O VELLO: Pois logo... queres ser a miña dona, Pimpinela?

PIMPINELA DÍ QUE SÍ COA CABEZA.

SAEN OS DOUS

O RAPAZ TOCANDO A PANDEIRETA CRUZA O ESCENARIO

FIO CONDUCTOR.- ENTRA

Pobre vello, pobre vello...
namorarse de maior
aunque tiña moitas cartas,
á moza non conquistou.

E agora enloitada quedou triste e calada

SAE

O RAPAZ TOCANDO O TAMBORIL CRUZA O ESCENARIO

ENTRA PIMPINELA

PIMPINELA: (*Retorcéndose as mans*). ¡Tantos panos rameados, tantas chambras de seda, tantas cintas do pelo como teño! ¡Tantos armarios de roupa fina que non puxen! ¡Todo gardado con chaves! ¡Todo! ¡Os anceios da miña mocidade dentro do peito! (*Pausa*)

Non abondou con ser a súa muller! ¡Chorar por el cando se foi para sempre! ¡Non; aínda teño que ser a viuda dun vello! (*Pausa*)

¡E así un ano cos ollos no chan, vestida de doorosa! ¡Enloitada por un home que nunca quixen! (*Pausa*)

¡Ai, quén me dera locir os meus panos bonitos! ¡Entrar nas romerías vestida de maio, coberta de frores! ¡E ser solteira outra vez! (*Pausa*)

¡Ai, quén me dera falar co mozo que levo no corazón! (*Pausa*) ¡Miralo tan siquera! (*Pimpinela saca do seo o pano que o mozo lle regalara e fálalle con voz chorosa.*) ¡Paniño cativo que tes catro puntas para magoarme! ¡Paniño branco que aínda non foches ao río! ¡Paniño que durmes sempre na lentura do meu seo! ¡Dille ao meu amor que teño soedades! ¡Dille que quero mirarme nos seus ollos! Dille que non baile nen cante, porque estou de loito... (*Rompe a chorar e tápase co pano*)

O MOZO ENTRA

O MOZO.- Aquel amor que che tiña era unha fror e murchouse, i agora, Pimpineliña o meu amor acabouse. Despóis do que me fixeches xa non che teño afición, cantan outros paxariños dentro do meu corazón. Tes chambras de raso, panos e refaixos, tes medias de seda, tes zapatos; pero xa non tes o que tanto valía, a mirada limpa que eu tanto quería.

SAE SEGUIDO DE PIMPINELA CHORANDO.

ESCOITASE A MÚSICA, APARECEN HITO E BALDO, CANTANDO, AO IR REMATANDO A CANCIÓN VAN SAINDO.

EPÍLOGO

FIO CONDUCTOR.- *ENTRA*

Pasaron a mellor vida
 os tres "vellos" desta historia.
 Xúntanse no cemiterio
 cheos de rabia e sin gloria.

ENTRAN OS ESQUELETES DO BOTICARIO, D. RAMÓN E SR. FUCO,

Os tres están ben mortos,
 mortos de verdade

SAE

*OS ESQUELETES LATRICAN SENTADOS NO VALADO DO CIMETERIO.
ENTRAN EN ESCEA OS ANXOS.*

ANXOS: BOAS NOITES

FUCO: (*Enfadado*) Boas noites querubíns!

BOTICARIO: (*Con énfase*). Saluten espíritos alados!

DON RAMÓN: (*Burlándose*). Liberté, Fraternité, Egalité!

ANXO 1: Deixádevos de panxoliñas,

ANXO 2: Porque ides facer lume cos osos en canto vos contemos o que sabemos.

ANXO 3: Aínda que fósedes de barro, ides arder de carraxe.

OS TRES: E logo, qué acontece?...

ANXO 1: Pimpinela, Pimpinela!! Sabede que casou con aquel mozo ca rondaba... O lacazán!...

ANXO 2: E que agora os dous durmen e folgan, e fan o ventre gordo á conta túa, Fuco? .

FUCO: Cos meus bens!

ANXO 3: E polo visto xa venderon o pinal da Bouza e os lameiros do Canabal.

FUCO: Larcháns! Destragadores! Dígovos que hoxe estou como para facer chatolas cos dentes.

DON RAMÓN: *(Escachando da risa)* E a túa sogra cando a meteron no teu nicho non che comentou nada?

BOTICARIO: Non só lle esmagou unha perna...! Ha, ha, ha, ha, ha!!!

SEÑOR FUCO: Na miña vida vin enterrador máis animal! Deixóu cair a caixa da difunta enriba de min e parteume un oso da perna dereita.

DON RAMÓN: *(Escachando coa risa)*. Vas ter cheiro de sogra para un ano...

ANXO 1: Non te rías tanto Ramonciño, que vas chorar.

DON RAMÓN: Conta, conta.

ANXO 2: Velahí vai... Escoita Ramonciño... Como a Xustiza topóu no peto da túa chaqueta un escrito

ANXO 3: No que lle pasabas á Micaela unha finca das mellores, e todos sabían que xa lle tiñas pasado outras.

ANXO 1: Agora ela dí que vivía en pecado mortal contigo.

DON RAMÓN: Iso non é certo!

ANXO 2: Que tí non pasaches de trocar leiras por bicos... iso sábeno ata as pedras.

ANXO 3: O certo é que a Micaela vivía co portugués, pero agora di que vivía contigo,

ANXO 1: E coma tí foches un papán, un panarra...

DON RAMÓN: Non fagas menos de min. Paifoco! E fálame co respecto debido.

SEÑOR FUCO: Agora somos todos iguais. (*Burlándose.*) Liberté, Fraternité, Egalité...!

ANXO 2: Pero escoita, Ramonciño, que agora ven o mellor... A Micaela ten un fillo, sabes?

DON RAMÓN: Un fillo!

ANXO 3: E como lle naceu ó pouco de morreres tí, pois...

ANXO 1: Buscou un avogado de sona e armou contenda sobor dos teus bens.

ANXO 2: Porque xura que o fillo é teu, e non lle faltan probas de que tí andabas en amoríos con ela.... Que!?

ANXO 3: Tiña ou non tiña razón de que ibas arder de carraxe?

DON RAMÓN: Ah, galdrumeira! Se algún día ven a este cemiterio vou mallar nela como mallóu Santiago nos mouros. Maldito o día que puxen os ollos en semellante baldreu! Panarra de min! Papán! E vanse quedar cos meus bens e co meu señorío! E como se vai rir de min o portugués.

ANXO 1: A Micaela non é parva, non. Chimpóu ó portugués fora de sí;

ANXO 2: Pero todos din que voltará cando a xusticia dea sentecia.

ANXO 3: A Micaela e o portugués van folgar e criar touciño á túa conta.

BOTICARIO: Quén os verá tomando a raxeira do sol na solaina do pazo!

SEÑOR FUCO: Cadráronche vos herdeiros, Ramonciño...! Ha, ha, ha, ha, ha!

DON RAMÓN: Abonda de burlas, Fuco, porque son capaz de tronzarche a outra perna e deixarte valdado pra sempre.

(Don Ramón cóllese a cabeza nas mans)

SEÑOR FUCO: Non te alporices, home, que moito máis te burlaches tí de min o falar de Pimpinela.

BOTICARIO: E pra min non traedes novas ningunhas?

ANXO 1: Tamén hai algo; pero máis levián. A túa Lela casouse co carabineiro e xa teñen catro fillos.

BOTICARIO: Malpocados rapaces! Mellor sería que fosen fillos dun boticario!

ANXO 2: As túas irmáns venderon a botica e viven coma catro pantasma, agardando a morte e chorando por tí.

BOTICARIO: Coitadiñas! *(Ponse a chorar).*

BOTICARIO: Vós, polo menos, morrestes de morte natural, pero eu mateime. Fun tan parvo que non podía vivir sin Lela.

DON RAMÓN: Tí matácheste con veneno da túa botica; pero eu mateime con veneno da miña bodega e con viño das tabernas! Morrín como un sapo, entre dous espantallos! A miña caste non pudo ter un remate máis vil!

SEÑOR FUCO: Tamén eu me matei con veneno do meu corazón. Tamén eu me matei!

BOTICARIO: Non te queixes, Fuco, porque tí polo menos... morreches farto de felicidade.

DON RAMÓN: *(Sinalando a Fuco)* Si... este abellón morreu afogado en mel...

SEÑOR FUCO: Ningún de vós morreu tan adoecido coma min. Tí, Saturio, adormentácheste con xaropes da túa botica, para morreres sen dores. Tí, Ramón, morreches atordoado polo viño e non te decataches do pasamento. A miña morte foi arrabeada. Morrín como un can da rabia, coma quen olla unha fonte de auga pura e non pode bebela. Eu morrín de sede. Morrín por terme namorado!

Cantan os galos e tanxen os sinos dunha eirexa lonxana.

ANXO 1: E agora pensádeo ben, mentres durou ese namoro, fustes felices,?

SEÑOR FUCO:.... Eu Moito,movíanseme as pernas e flotaba no ar,ata que vin tristura nos seus ollos.

BOTICARIO: A min, solo con vela ...oila falar,... mover ese corpo, ... dárame unha vida que unicamente soñara.

DON RAMÓN: ...Desfrutar, desfrutei moito con ela... E acá non podía vir co herdo, así que, mellor co desfrute ese fillo que quizas, moi probablente, sexa miño.

SEÑOR FUCO e BOTICARIO: Que dis Baldreu??!!

DON RAMÓN: O que oes!

ANXO 2: Siiii, pode ser,

ANXO 3: E pagou a pena ter morto por mal de amores?

SEÑOR FUCO: A morte xa estaba ao noso carón, non foi o namoro quen a trouxo.

BOTICARIO: O namoro foi o sol que iluminou eses días grises da vellez.

DON RAMÓN: Mentireira, mentireira, pero con ela cheguei a sentirme no ceo.

ESCOITASE A MÚSICA, APARECEN HITO E BALDO, CANTANDO, AO IR REMATANDO A CANCIÓN VAN SAINDO TODOS OS PERSONAXES A ESCENA.

FIN